

Таким чином, розвиток засобів БПЛА є одним із ключових напрямів підвищення бойових спроможностей розвідувальних підрозділів сектору безпеки та оборони України. Ефективне використання сучасних безпілотних технологій забезпечує інформаційну перевагу над противником, підвищує точність бойових дій та сприяє збереженню життя військовослужбовців.

Лібрук-Ліпкевич Світлана Ярославівна

старший науковий співробітник,

кандидат історичних наук, старший науковий співробітник,

Міхін Андрій Юрійович

науковий співробітник

Швай Віталій Тадейович

молодший науковий співробітник

Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного

ОСОБЛИВОСТІ ЗАХИСТУ ОСОБОВОГО СКЛАДУ ЗС РФ ВІД НЕГАТИВНОГО ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ВПЛИВУ – ПІДГОТОВКА ПРОТИДІЇ

Досконале знання противника, його сильних і слабких сторін, вразливостей і вад – складові Перемоги України у сучасній Війні за Незалежність, зокрема і в частині, що стосується його соціальної складової: інформаційно-психологічної підготовки противника щодо виправдання агресії, формування з України та українців образу ворога, фальсифікація історії (від часів Київської Русі до сьогодення): ідеалізації і прославлення періоду російської імперії та радянського союзу, імперської політики захоплення земель, підкорення і знищення інших народів.

З 2018 року для забезпечення інформаційного захисту особового складу від інформаційно-психологічного впливу (ІПВ) противника в ЗС РФ на базі органів по роботі з особовим складом було розпочато створення підрозділів військово-політичної роботи (ВПР).

Варто зазначити, що у ЗС агресора захист військ від ІПВ противника – це швидше за все форма військово-політичної пропаганди та агітації, що проводиться в період повсякденної та бойової діяльності військ усіма ОВУ та посадовими особами задля запобігання, нейтралізації (ослаблення), блокування та усунення наслідків негативного інформаційно-психологічного впливу на військовослужбовців з метою зниження небезпеки інформаційного та психологічного впливу противника на посадових осіб органів управління та особовий склад підрозділів.

При підготовці нашого особового складу до ІПВ на особовий склад окупантів та задля уникнення можливості власного потрапляння під його інформаційно-психологічний вплив варто враховувати, що захист від ІПВ включає в себе:

протидію поширенню та сприйняттю підривної інформації;

виховання пильності, несприйняття ворожої ідеології;
захист інформаційно-телекомунікаційних ресурсів та систем, систем зв'язку та управління;

перекриття шляхів проникнення в духовно-психологічну сферу;
виявлення та роз'яснення підступних задумів противника, цілей та завдань, способів та прийомів ведення ним інформаційно-психологічної боротьби;
припинення неправдивих чуток, панічних настроїв та профілактика різних фобій серед особового складу, який безпосередньо задіяний у бойових діях.

Захисту від ІПВ притаманні наступні організаційні форми:

прогнозування – моніторинг, аналіз та передбачення тенденцій розвитку інформаційної, морально-політичної та психологічної обстановок у пунктах дислокації, сил і засобів психологічних операцій противника, їх можливостей, у районі ведення бойових дій; об'єктів потенційного впливу противника, тематики пропаганди; ймовірні канали впливу противника, рубежі і райони зосередження сил психологічних операцій противника; ступінь можливої вразливості особового складу від пропагандистського та психологічного впливу противника;

попередження – своєчасне визначення початку впливу противника, спрямованого на підлив стійкості особового складу; безперервне, психологічно доцільне структурно-бойове та політичне інформування військовослужбовців; роз'яснення особовому складу “справжніх” цілей, завдань, тематики, методів, технічних засобів, а також можливих наслідків впливу противника;

зрив ІПВ противника – своєчасна розвідка, знищення сил і засобів психологічних операцій противника; оперативний збір, аналіз та знищення пропагандистських матеріалів противника; рішуче припинення паніки, чуток, ізоляція (“яма”) особового складу, який зазнав деморалізації; постійне відстеження і підвищення морально-психологічного стану особового складу; безперервне інформування військовослужбовців про зміни обстановки, застосування противником нових видів зброї та засобів ІПВ; міжвідомча інформаційна взаємодія;

ліквідація наслідків ІПВ – виявлення особового складу, що зазнав деморалізації, діагностика його стану, надання йому психологічної допомоги; виявлення причин виникнення дезорганізаційних явищ та їх усунення; притягнення до відповідальності розповсюджувачів деморалізуючих чуток; аналіз та оцінка результатів діяльності, причин ефективності, найбільш слабких місць у системі захисту військ від ІПВ противника; відновлення організованості та боєздатності дезорганізованих підрозділів; застосування відповідних заходів щодо оптимізації всієї системи протидії психологічному впливу противника.

Як правило, методами, які використовуються при захисті від ІПВ є: наказ, маскування, викриття, інструктажі, пропаганда, контрпропаганда, агітація, дезінформація, методи індивідуально-виховної роботи (формування свідомості, організації діяльності, вивчення особистості, стимулювання), особистий приклад, методи психологічної допомоги (когнітивно-поведінкова терапія, кризове втручання, психологічне консультування, корекція, реабілітація) тощо.

В цілому захист від ІПВ передбачає вирішення таких задач: роз'яснення рішень військово-політичного керівництва, завдань, що стоять перед підрозділами та частинами; аналіз та прогнозування інформаційної обстановки в районі дислокації військових частин (підрозділів) та ведення бойових дій; збір, аналіз та узагальнення інформації про джерела негативного ІПВ, а також вироблення контрзаходів щодо їх придушення чи усунення; нейтралізація негативного ІПВ противника, недопущення деморалізації та дезінформації; проведення інформаційно-психологічних заходів (акцій), спрямованих на зміцнення морально-бойового духу та психологічної стійкості особового складу підрозділів; організація профілактичних заходів щодо попередження розповсюдження дезінформації серед військовослужбовців, припинення чуток, тривожних висловлювань і протиправних дій, спрямованих на зниження морально-психологічного стану особового складу підрозділів.

Отже, виходячи із вище викладеного можна зробити висновок, що при підготовці особового складу ЗС України до протидії захисту противника від ІПВ основну увагу необхідно звернути на розвиток критичного мислення (аналіз інформації, розрізнення фактів та думок, виявлення маніпулятивних технік); інформаційну гігієну (обмеження часу в соцмережах, вибір надійних джерел, ігнорування емоційно забарвлених заголовків); перевірку джерел (використання офіційних та перевірених медіа, пошук інформації в декількох незалежних джерелах); психологічну стійкість (зниження рівня емоційної реактивності, вміння розпізнавати спроби викликати паніку, страх або гнів); захист персональних даних (використання надійних паролів та налаштувань приватності).

Мангул Сергій Андрійович

викладач кафедри розвідки

підполковник

Київський інститут Національної гвардії України

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РОЗВІДУВАЛЬНО-ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Сучасний етап розвитку воєнного мистецтва характеризується суттєвим зростанням ролі інформаційного фактору у забезпеченні ефективності бойових дій. В умовах повномасштабної збройної агресії проти України розвідувально-інформаційна діяльність набуває визначального значення як складова системи управління військами та прийняття управлінських рішень.

Національна гвардія України, виконуючи завдання із забезпечення державної безпеки, охорони громадського порядку та участі у відсічі збройної агресії, здійснює розвідувально-інформаційне забезпечення власної службово-бойової діяльності. При цьому специфіка діяльності НГУ полягає у поєднанні правоохоронних і військових функцій, що зумовлює необхідність адаптації підходів до організації розвідки в умовах гібридних загроз.

Аналіз сучасного стану розвідувально-інформаційної діяльності в НГУ свідчить про її поступову трансформацію у бік інтегрованих інформаційних систем, які забезпечують збір, обробку, аналіз та передачу розвідувальної інформації в режимі, наближеному до реального часу. Значного розвитку набуло використання безпілотних

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ СКЛADOВИХ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ В СУЧАСНИХ
УМОВАХ**